

Boserup: Uagtet jeg erkjender, at der i de Principer, som ere opstillede i nærværende Lovforslag, findes meget Berettiget, og navnlig, at det Princip er berettiget, som indeholdes i Lovforslagets 1ste Paragraph, skal jeg dog tillade mig at stemme imod, at det kommer til videre Behandling. Det er ikke alene af de Grunde, som allerede ere anførte af flere ærede Rigsdagsmænd, som have talt imod Forslaget, men det er især af den Grund, at der ved Stillelsen af nærværende Forslag, ligesom ved flere, som ere stillede fra den samme Side i Thinget, navnlig Forslaget om Troesfrihed og Forslag til en ny Communallov, er opstillet den Lære og fordret af Thinget, at det skulde vedtage det som Lov og lade det gaae ud iblandt Folk, at de ikke behøve at lade deres Børn døbe, ikke lade dem confirmere, ikke lade dem oplære i den kristelige Tro og ikke lade dem tage fast Tjeneste (Hysen!) og, dersom de tog fast Tjeneste, skulde de være berettigede til at forlade den, imod at give $\frac{1}{2}$ Mars Løn, og endelig er der ved Forslaget til Communalanordningen opstillet det Princip, at, saasnart saadanne Individuer have opnaaet det 28de Aar, skulle der kunne vælges af dem alene til at indtage Plads i Staten som Bestyrere af Sognekommuner, som Deputeret til Rigsdagen, ja endog til Landsshovdinge i de forskellige Provindsfer. Jeg troer, at man ved at opstille saadanne Regler ikke maa tabe Hensynet til den Religionsfrit, som er udbredt iblandt Befolkningen, især iblandt Almuen, til hvis Lære man har meent at stille Forslagene; man maa heller ikke tabe Hensynet til den geistlige og verdslige Dyrighed; man maa ikke, navnlig som her ved Forslaget er gjort, tabe Hensynet til Eiendomsbesiddernes uafviselige Trang til Arbeidshænder (Hør!), man maa ikke tabe Hensynet til den Fattiglov, som eksisterer, som forpligter Eiendomsbesidderne til at forsyge den Deel saavel af Almuen som af de andre Stænder, som ikke kan eller vil erhverve sit Brød, og naar jeg navnlig har imod, at dette Hensyn ikke er taget ved nærværende Lov, saa skal jeg tillade mig at rette det Spørgsmaal til de ærede Forslagsstillere, om det ogsaa er deres Mening, at de unge arbejdssørgende Mennesker, som ikke see sig istand

til at ernære sig selv paa anden Maade, ogsaa skulle være fritagne for at tage fast Tjeneste?

B. Scholer: Jeg veed ikke, om det er den ærede Talers Mening, at Lyndeforholdet skulde være et Religionsfrits Forhold; ja, hvis der var Tale om den mosaiske Religion, saa kunde det vel gives religiøs Betydning, men det kan dog ikke være Meningen her. Al de Medlemmer, som have paastaet, at Huustugten er nødvendig, stemme imod Forslaget, det kan jeg forstaae, men at de, som have erklæret, at den ikke er nødvendig, stemme imod det, det kan jeg derimod aldeles ikke fatte, og jeg skal tillade mig endnu engang at fremhæve, hvad der allerede er udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 4de District (Grundtvig), at vi dog kunne vente vor Armees hjem, og at det vilde være en Skam og Skændsel, dersom vi vilde hengive de Mænd under Huustugten, som have kæmpet for Fædrelandet, og som ere hædrede af Hans Majestæt Kongen med hans Ordenstegn (Hør!). Jeg skal ogsaa tillade mig at udtale, at det virkelig flere Steder i Landet forholder sig, som den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de District (Monrad) anførte, at man nøder dem, som nylig ere komne ud af Drenggaardene, til at gifte sig, for da at kunne tage Tjeneste som Dagleiere, istedetfor at være tvungne til at tage Tjeneste som Lyende. Iøvrigt skal jeg tillade mig at udtale, at i de Egne af Danmark, hvor jeg har været Huusbonde, nemlig i det nordlige Slesvig og det vestlige Jylland, der have vi, Gud ske Lov, ikke havt Huustugten nødvendig, og der er dog vistnok ingen Stæder bedre Tjenestetyende end netop der, saa at det for disse Egnes Skyld vil være ligegyldigt, om vi have Huustugten eller ikke, men, da det dog træffer sig enkelte Stæder, at der findes en ubillig Huusbonde, og navnlig finder man dem fornemmelig iblandt de indvandrede Lydfere, og dem, som ville efterligne disse, saa anseer jeg det for disse enkelte Tilfældes Skyld for nødvendigt, at en udtrykkelig Bestemmelse i denne Retning gives.

Skau: Det forholder sig ganske rigtigt, saaledes som Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de District (Monrad) udtalte, at Huus-